

132. Van Dale, de letter T (5)

1. De tweelingen waren allebei Tweelingen. Een toortsloop is een loop met een toorts om het olympisch vuur van Athene naar de locatie te brengen waar de Olympische Spelen worden gehouden. Nog voor het nuttigen van de toast werd er een toast uitgebracht. Een toot is onder andere de greep van een reischaf of voorloper. De tootschoen (poulaine) is vijftiende-eeuws en nogal puntig.
2. Bij de tootsie was de man dus foetsie. De Philipstop en de politietop werden het eens.
3. Zot als een top is op-en-top toppezot. Top! De koop is gesloten. Is het zenit het toppunt, het nadir is het voetpunt. Er gaat niets boven Groningen en boven Boheemse topaas! Hoe leer je het beste feilloos – dus zonder feilen – spellen, top-down of bottom-up? Geef mij maar een topinamboer (aardpeer), nee geen inkarnaatklaver dus. Gaat een topless zwemwedstrijd sneller?
4. De lezing over topocytochemie was de top of the bill van het incurante eendagscongres.
5. De Topografische Dienst maakte vroeger alleen militaire topografische kaarten en bevorderde de topolatrie zeker niet. Toponymie (plaatsnaamkunde) handelt over toponiemen.
6. Topos (toop) is een vaste gedachtewending of uitdrukking in de retoriek en de lit(t)eratuur. Het vat was toppende vol, boordevol dus. Een zeeman kan onder zijn toppenend (toppenant) staan. Wat je deed was toppie, beter nog: toppiejoppie! Het toppunt is ook wel het culminatiepunt en het azimut heet ook wel de toppuntshoek. Drink geen koffie met topsterfte. Dat is geen top secret, zelfs niet voor een topscorer uit de top tien.
7. Met haar toque op hield ze een topzwaar betoog. Toradjaas betekent van, betreffende de Toradja's, de bewoners van centraal Sulawesi. De alchemisten (i) bouwden met de steen der wijzen een toren van Babel. Die ivoren toren zijn ze daarna ook nooit meer uit gekomen.
8. In de torens van Mitscherlich vinden technologische processen plaats. De mp van Nederland zetelt in het Torentje. De eenheid van druk in de vacuümtechniek is de torr, dat komt van Torricelli.
9. En toen sloegen bij de veertigjarige vrouw na de torschlusspanik de stoppen geheel door.
10. We kennen de Turkse tortel in Nederland pas sinds 1949. Een tortellini is in feite een minitortelloni. En die zijn Italiaans, de tortillachips of tacochips zijn van Spaanse of Mexicaanse makelij.
11. De whigs en de tory's bepalen de politieke agenda van het United Kingdom. Of hebt u liever de VK van het Verenigd Koninkrijk? Ik tos altijd voor de wedstrijd. De Toscanen roken soms toscaners. Een tostitoaster heet in goed Nederlands een tosti-ijzer. De totaal is in de filmkunde de opname van de gehele scène, een 'long shot', de totaalopname en de close-up zijn weer iets heel anders. Het total design is de huisstijl en total hip is het operatief vervangen van zowel heupkop als heupkom door een prothese. Mijn wagen was total loss en nu dus t.t. of tota tua dan wel totus tuus, verzekeringsmaatschappij! Overigens is het daar een janboel tot-en-met. Met een toucheerhandschoen voer je bijvoorbeeld een rectaal toucher uit, de touch in Chaplintouch is een

karakteristiek trekje, een touche is een aanraking bij het schermen en een touché is een treffer bij het biljarten (of: het aanraken van de speelbal met keu of anderszins voordat men speelt). Een touche-à-tout heeft over al die woorden wel een uitgesproken mening en zal die ook zeker geven.

12. To the point is ter zake en een toties-quotiesaflaat kun je bij elk kerkbezoek verdienen.

13. Uitentreuren is tot in den treure. 'Zijn fiets plakken' is een totum pro parte, 'zijn gastvrij dak' is een pars pro toto. Welke tour de bâton, welke tour de passe-passe werd er nu weer uitgehaald? In de Tour de France en de Tour Féminin is er altijd wat. Het is een tour de force om alles weer goed te krijgen. Touristclass heet in goed Nederlands toeristenklasse. Bij een tournée générale geef je een rondje, bij tourner casaque laat je de huik naar de wind hangen.

14. Een tourniquet is een kruisrad. De kreet 'bij Toutatis' is een grappig bedoelde krachtterm en refereert aan een Keltische oorlogsgod. Met t.à.t., tout à toi, of t.à.v., tout à vous, kun je heel goed een brief afsluiten. Een touterrek is een trapeze en een touterpaard een gewestelijk hobbelpaard.

15. Ik doe tout mon possible voor tout le monde, gajes, rapaille, tuig en geteisem inclusief.

Rein Leentfaar